

A woman with long dark hair, wearing a red dress and jewelry, sits in a field of tall grass. She holds a sword upright in front of her. The background is a soft-focus landscape with trees and a bright sky. The overall mood is serene yet powerful.

CHLADIVÝ MĚSÍC

KRISTINA SKULÍNKOVÁ

CHLADIVÝ MĚSÍC

Napsala a ilustrovala
KRISTINA SKULÍNKOVÁ

Bylo, nebylo... bylo, je a bude...

CHLADIVÝ
MĚSÍC

S K U L I N K O V Ā
K R I S T I N A

„**M**á paní, nemůžete spát?” Ze tmy pokoje se vynořila Letti a s ustaraným výrazem přistoupila ke královně sedící na posteli.

Kiastia se pomalu otočila a zasněně odpověděla: „Nevím, nezkoušela jsem to.”

„Mohu vás namasírovat, měla byste si dobře odpočinout, když je zítra Velké shromáždění...”

Kiastia se na Letti usmála, „Víš, že nepotřebuji moc spát...”

„Ne to nevím, má paní,” nedala se odbýt Letti, „spát potřebuje každý. A také jíst. Ztrácíte se před očima!”

„Asi máš pravdu,” zasmála se Kiastia bezstarostně, „ale mně přijde, že tolik rostu – když se podívám na své děti, nemám pocit, že bych se ztrácela!”

„To je sice pěkné, ale žaludky máte všichni svoje, tak musíte jíst za sebe, má paní. A spát zrovna tak.”

Královna už se dál nepřela, jen Letti pokynula, a ta jí začala svými měkkýma teplýma rukama masírovat šíji.

Kiastia přemýšlela. Život plyne tak rychle a přitom klidně. Nebo se spíš jako královna musím starat o to, aby plynul klidně, pro všechny klidně, bez zbytečných nesnází. Nemohu si dovolit silné emoce... i když ony si dovolují na mne. Nejednám sama za sebe. Jednám pro blaho všech v dosahu mé péče – pro blaho svého manžela, svých dětí, a všech obyvatel Terakie. Dělán to dobře? Nemohu dělat víc? Nemám dělat něčeho míň? Jsou všichni šťastní?

„Au, Letti, tady to bolí!”

„Omlouvám se, královno,” Letti trochu zjemnila, „tady se ukládají starosti...”

„Hmmm...”

Starosti. Jsem už stará? Ale ne, však starosti jsou i v mladosti. Nejsem moc mladá na to, abych byla stará? Jsem dost stará na to, abych už nebyla mladá? Myslím tím...

„Zkuste se trochu uvolnit...”

„Vždyť jsem uvolněná!”

„Hmmm...”

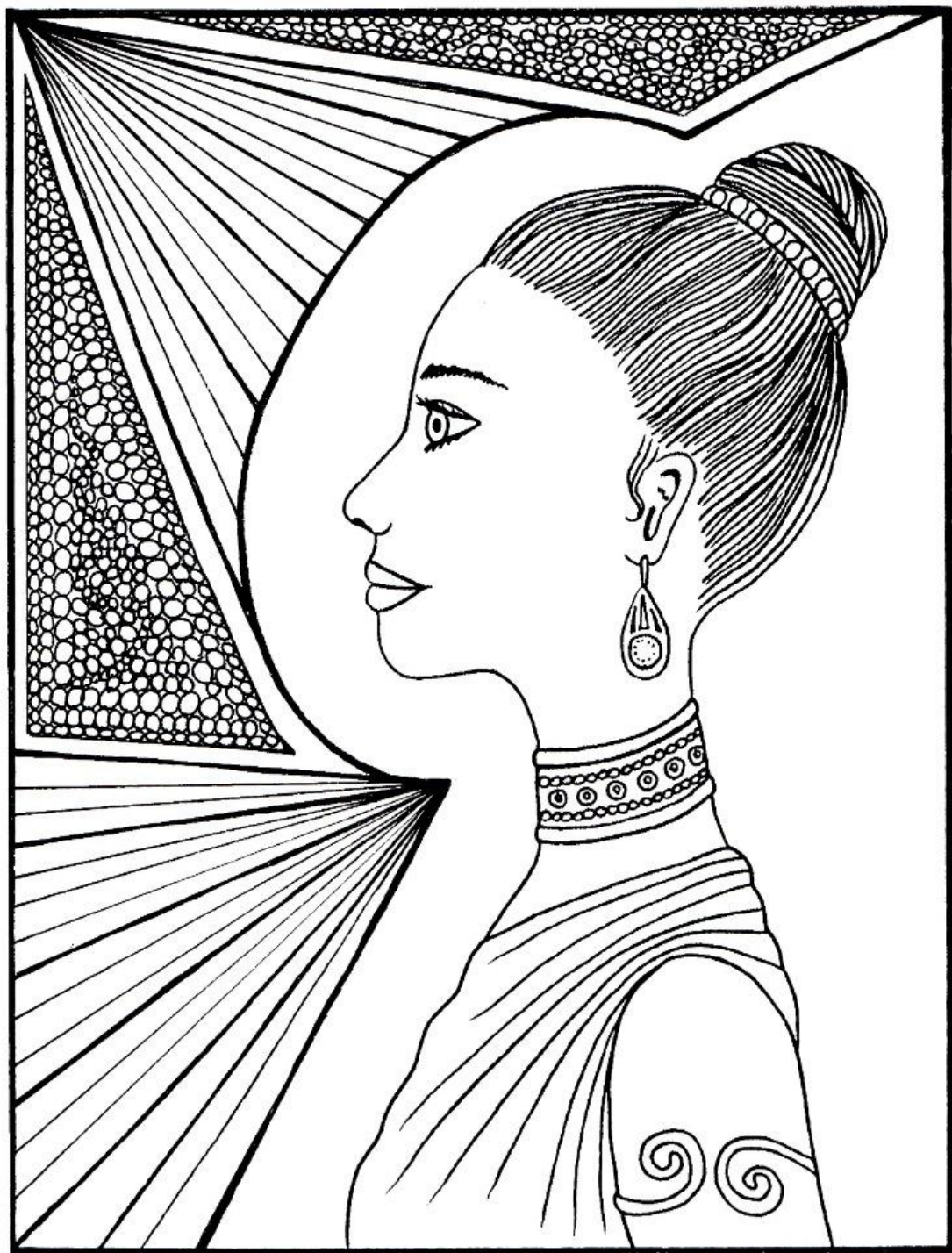
Jsem uvolněná. Nemohu být uvolněnější. Jsem šťastná. Co víc si mohu v životě přát než to, co už mám? Snad jen naučit se dělat věci lépe. A ještě lépe. Děkuji bohu za tolikerá požehnání, kterými mě obdařil...

„Děkuji, Letti, to už stačí. Potřebuji na vzduch.”

Královna vyšla na terasu.

Zářil chladivý měsíc. Stríbržitá útěcha. Konejšící svědek všeho pozemského snažení, toužení i chřadnutí. Kiasia se posadila na terasu zalitou paprsky úplňku a vychutnávala si chvíle osamělého klidu. Měsíc se stal jejím důvěrným společníkem, za těch sedm let, které strávila v Terakii a během kterých povila tři děti. Kolik bezesných nocí strávila se svými drobečky v náručí, kolik drahocenných chvil, kdy se na ni dívala bezbranná odevzdaná očka a kdy si s jejími vlasy hrály nenechavé baculaté prstíky. Ach, a čas tak letí – teď už jsou oba princové tak velcí, že udrží meč v ruce. A její nejmladší Tarini, její zářivá hvězdička, už běhá po paláci a brebentí jako malý papoušek. Při pomýšlení na svou malou dcerku se Kiasia láskyplně usmála.

Má Hvězda, mé světýlko, můj život, který mi málem život vzal. Porodní bába už nevěřila, že se podaří zachránit byť jen jednu z nás. Nechtělo se snad mé Hvězdičce do tohoto temného světa? Je pro ni příliš krutý? Oba předchozí porody byly dlouhé a namáhavé, ale s Tarini to bylo od začátku jiné. Snad proto, že ležela v lůně jinak, snad proto, že mé tělo už bylo příliš vyčerpáno tolikerým těhotenstvím za tak krátkou dobu, jak pravila porodní bába. Ale já věřím, že to byla jen zkouška. Musela jsem projít temnotou, abych spatřila tak krásné světlo v Tarininých očích. Byla to dlouhá temnota. I poté, co už se má Hvězda uvolila a nadechla se do tohoto světa, strávila jsem mnoho dní v horečkách, blouznící, napůl mrtvá. Prý už další děti mít nebudu. Ale já vím, že bych mohla. Ach... Ještě jednou bych chtěla držet v ruce nový život, dívat se do moudrých bezelstných očí, cítit tu nepopsatelnou lásku... Ale co naplat - Narahari se na mě snad bojí už i podívat. Král terácký, který se nebojí ničeho, se tolik bál o náš život, že si dává velký pozor, aby se podobné nebezpečí neopakovalo. Ach, Narahari. Miluji ho čím dál víc...

„**M**ama, mama!” Tarini běžela na svých malých nožkách s rukama nataženýma, tvář rozzářenou širokým úsměvem.

Za ní rozvážně kráčeli její bratříčkové, princové vážní až k popukání.

Královna vyšla malé družině radostně naproti a chytila Tarini do náruče.

„Dobré ráno, maminko,” pozdravili princové jednohlasně a uctivě se uklonili.

Kiastia je pohladila po hlavě, „Dobré ráno i vám, moji drazí. Jste připraveni na Velké shromáždění?”

„Vždy připraveni na všechno!” zvolal starší Attir a položil ruku na svůj meč, který mu visel od pasu až takřka na zem.

Mitu se obdivně podíval na svého staršího bratra a zopakoval: „Na všechno!”

„To je dobře,” smála se Kiastia stále držící Tarini v náručí, „Tak pojďme.”

Všichni se vydali do poradní síně k rannímu sněmu.

Král se svými ministry je již očekával.

Kiastia položila Tarini na zem, a ta se svými bratry přišla ke králi a všichni se poklonili, „Dobré ráno, otče!”

Kiastii tento ranní výjev vždy znovu dojal. Její úžasné děti. A její nejúžasnější pán. Každé ráno se jí srdce málem zastavilo, aby se vzápětí rozbušilo ještě rychleji. Vycházející slunce se nikdy neomrzí, ač ho vidíte každé ráno.

Král se na ni podíval, uklidnila tedy své srdce a posadila se vedle něho. Porada začala.

Po poradě se všichni přesunuli na Velké shromáždění. Jeho atmosféra byla jako vždy jiskřivá, plná důvěry a naděje. Kolik shromáždění tady již Kiastia zažila... Dnes jí mysl kdoví proč klouzala zpátky do minulosti a nutila ji bilancovat. Život u teráckého dvora nebyl vždy jednoduchý. Po počátečním nadšení po svatbě, kdy se cítila tak šťastná a neporazitelná, přišly všední dny, dny v zemi, která pro ni vlastně byla cizí, se všemi zvyky, pravidly, obřady a ceremoniemi. A s jazykem, který byl tak cizí, že cizejší už snad ani být nemohl. Tolik měsíců jí trvalo, než se ho byla schopna naučit. Nebo snad let - vždy jí nějaké slovo znovu překvapilo. Ale dnes, po sedmi letech v Rubudě, ji snad už nic nepřekvapí.

Dopoledne bylo velmi příjemné, mořský vítr osvěžoval více než obvykle a snad i proto přišlo tolik lidí. Ale ne, počasí na to má nejspíš pramalý vliv, to spíš ta neklidná a nejistá doba, ve které všichni potřebují útěchu od svého krále...

Narahariho lid miloval stejně jako jeho otce, ne-li víc. Rituba mu předal korunu rok poté, co se narodil Attir. Starý král byl víc a víc nemocen a cítil, že je čas uchýlit se do ústraní. Však mu již brzy bude sedmdesát! Jak sám říká - to je věk, kdy by člověka už neměly zajímat záležitosti pomíjivého světa. Inu, a teď už to budou tři roky, co se Rituba rozhodl přesídlit se svou manželkou do jižního sídla, aby tam - jak říkal - rozjímal a dožil. Taková je tradice. Do Rubudy přijížděl

už jen zřídka. Kastia už si ani nemohla vzpomenout, kdy tu byl naposledy – jistě to bude již rok! Ale v jižním sídle je několikrát do roka všichni navštěvují. I když – jak starý král říká – přináší s sebou příliš mnoho života, a na to už není zvyklý...

Z předchozí Ritubovy vlády se zachovala většina ministrů a především vrchní rádce Ubini – staříček, laskavý, a moudrý člověk, kterého měla Kiasia velmi ráda. Od začátku jejího pobytu v Terakii byl jednou z hlavních osob, která jí dodávala pocit, že je tady doma. Jeho vlídný a bystrý pohled stačil, aby se uklidnila, nemusel jí ani moc promlouvat do duše a vlastně to ani nedělal. Ubini měl výjimečnou schopnost urovnat každý spor, odlehčit moudrými slovy každou napjatou chvíli a najít diplomatické řešení i velmi ošemetných situací. Rituba si ho kolikrát dobíral a říkal mu “král Ubini”, přičemž se Ubini jen usmíval, kroutil hlavou a odpovídal, že by nemohl být králem, jelikož by se nikdy nedotkl meče. S Naraharim ho pojil vztah jiný, více rodičovský. Však ho znal od kolébky. Narahari Ubiniho velmi ctíl a vážil si ho, což mu ale nebránilo v tom s ním často ostře nesouhlasit a jednat v rozporu s jeho radami. Královská krev je prostě horká a ani vrchní rádce s tím nic nenadělá.

Davy lidí proudily jako neklidná řeka plná vírů. Doba se mění, ale tradice zůstávají a jsou tak potřebnou oporou. A problémy se také moc nemění. Snad jen v době válek se zdají být zvětšeny nebo zmenšeny válečnou optikou, ale co jsou vůbec všechny naše boje na plátně věčnosti?

Rituba tehdy hodně riskoval, přemítala Kiasia dál. Provdat svého syna za elónskou princeznu jistě nebylo to, co by si lid přál. Však na

začátku cítila ve vzduchu obavy, skepsi, snad i nepříjetí. Měla z toho těžké spaní. I bdění. Ani královna Akuna ji nikdy zcela nepřijala. Kiastia měla pocit, že ji spíš jen toleruje... nebo ignoruje. Povzdechla si. Inu, je pravda, že od té doby, co s Ritubou odjeli, se jí vlastně lépe dýchá. Ale lidé ji nakonec postupně přijali. Asi díky tomu, že viděli, jak je spokojený Narahari. Jen díky tomu vzali na milost i Kiastii. Ach, Narahari. Je spokojený? Je se mnou opravdu spokojený?

Lidičky přicházeli a odcházeli, klaněli se, zdravili, podávali hlášení o životě ve svých provinciích, nosili dary, spousty darů, ukazovali své děti a prosili o požehnání. Po chvíli se začali Mitu a Tarini ošívát a nudit, tak je jejich vychovatelé odvedli za lepší zábavou. Jen Attir dosud seděl po boku svého otce a se vši vážností vše sledoval a poslouchal.

Můj milý synek, prvorozený poklad. Kiastia častokrát žasla nad jeho vážností a nebojácností. Přišlo jí, jako by se s korunou na hlavě snad narodil. Ano, myslí si, že to bylo tehdy, kdy ji lid skutečně přijal – když se narodil princ Attir. Když viděli to zářivé nemluvně v Narahariho rukách, obměkčilo to jejich srdce...

Uplynulo několik hodin a řeka lidí odplynula. Všichni byli zdá se spokojeni. Tak to má být.

Po shromáždění se král vydal se svým synem na cvičiště a královna se jala hledat Tarini. Nepřekvapilo ji, že byla se svou chůvou a dalšími služebnými u opiček. Tarini milovala opičky a ony zase milovaly ji. Vždy jim přinesla nějaké dobroty, ale nebylo to jen díky krmení – opice s princezničkou laškovaly i tehdy, když byly její ruce prázdné.

Hladila je a drbala a házela do vzduchu kamínky, které opičí rošťáci chytali. Krásná bezstarostnost dětství, usmívala se královna. Ano – to je má povinnost – zajistit dětem bezstarostné dětství a zároveň je připravit na starosti života. Odpoledne Kiastia strávila s Tarini toulkami a hrami v zahradě – kdo by to byl řekl, kolik dobrodružství se dá zažít mezi keři, jezírky a vysokánskými palmami.

Večeře byla kromě ranní porady jediný čas, kdy se celá rodina pravidelně setkávala. Byl to sladký čas, kdy děti sdělovaly své dojmy z celého dne, dělily se o své úspěchy i strachy, a to jim pomohlo jít s klidnější myslí spát. Nebyt této příležitosti, byly by životy všech neustále rozdrobené do různých koutů paláce. Každý večer Kiastia v duchu děkovala bohu, že se všichni opět sešli a mohou být spolu. Děkovala za každý den. Po večeři šly děti v doprovodu svých vychovatelů spát. Den dospělých ale ještě nekončil – někdy následovala ještě večerní porada nebo měl král ještě jiné povinnosti a královna šla osobně dohlédnout na uložení dětí do postýlek. Ale někdy se stalo, že šly všechny povinnosti hned spát, a král s královnou tak měli čas pro sebe. Nebylo to však často a nebylo to dnes. Král měl ještě schůzku s velitelem armády a tak šla královna své Hvězdičce vyprávět před spaním.

Když Tarini usnula, Kiastia se vyplížila z jejího pokoje a pomalu kráčela šeríciemi se chodbami do svých komnat. Musí dát svým dětem

jistotu a sílu. A přitom ji sama musí odněkud brát. Někdy se cítí tak silná a jindy tak zranitelná. Někdy si přijde tak rozumná a jindy tak bláhová. Co je zdrojem její síly? Obrací se pro ni k bohu a ano, dostává ji. Ale největší sílu získává ze společnosti svého manžela, svého osobního boha. I za to děkuje bohu. Vešla do svých komnat s hlavou těžkou myšlenkami. Kam se ztrácí všechn čas? To, co jí kdysi přišlo jako věčnost, se teď rovná jen okamžiku. To, co jí dřív přišlo nepředstavitelné, je teď skutečností. Radost v povinnostech. Hodně povinností. Hodně radosti? Posadila se na svou postel a cítila, jak do ní vplouvá přílišná melancholie. To není dobré. Opět vstala a zamířila na terasu. Vzduch byl osvěžující a nesmírně voňavý. Ze tmy shlížel plný měsíc, její věrný společník. Ale příliš chladný, ach, tak chladný. Královna se zachvěla. Možná už bude Narahari ve svých komnatách. Potřebuje ho. Přešla tedy do králových komnat a tou krátkou cestou si říkala, že ještě určitě bude rokovat s generálem, aby nebyla zklamaná. Ale zklamaná nebyla. Král seděl na terase a díval se do tmy. Proč se každý dívá do své tmy, napadlo Kiastii. Není lepší dívat se do tmy společně?

„Kiastie...” všiml si jí, „ještě nespíš?”

Přisedla si. „Myslím, že nespím...”

Narahari ji objal kolem pasu. Položila si hlavu na jeho rameno. Chvíli mlčeli, každý pohroužen do svých myšlenek. Pro Kiastii ale už ta samotná blízkost byla úlevná. Narahari ji políbil do vlasů.

V Kiastii je cosi tak ryzího, tak průzračného, až dětsky nevinného, přemýšlel. Je v ní nezměrná síla, která dokáže tvořit i bořit světy. Je to tak

nenápadné, že to můžete přehlédnout, ale zároveň tak zjevné, že vás to omráčí.

„Vždy když jsem s tebou, jsem tak klidná...” pronesla po chvíli královna, „...možná proto poslední dobou moc klidná nejsem.” Velmi jemná výčitka.

Narahari se zhluboka nadechl. „Kdybys mě měla moc, měla bys mě dost...”

Kiastia se odtáhla a dívala se na něho trochu nahněvaně. Nechtěla si stěžovat, nechtěla vyčítat. Měla by vlastně být vděčná a nechtít víc.

„Pozitří odjíždím za králem Umitem,” pokračoval král, „ale to je jen na pár dní...”

Kiastia se pokusila tvářit odevzdaně, ale vypadala zoufale. Sklopila oči a přemýšlela, proč nešla raději spát. Narahari se usmál a přisedl si k ní blíž.

„Co ti chybí, má paní?”

„Nic,” vyhrkla Kiastia, „ale chci toho víc!”

Narahari se zasmál, „To u královny není neobvyklé.”

Královna - pomyslela si Kiastia - vedle krále si někdy přijdu jako malá holka. Kdy konečně dospěji? Zavrtěla hlavou a zamračeně pronesla, „Ale možná jen moc přemýšlím...” dívala se do země.

„To je v pořádku,” pohladil ji po hlavě Narahari, „to mám na tobě rád. Jen prosím přemýšlej konstruktivně a ne destruktivně.”

Podívala se na něho.

„A nemrač se...” dodal.

Tak se usmála. Narahari ji políbil. Ovinula své ruce kolem jeho krku. Líbal ji dál a dál, položila se na lavičku a stáhla ho s sebou. Srdce

se jí rozbušilo. Král ale zavadil pohledem o plný měsíc nad nimi a přestal. Posadil se a jemně posadil i Kiasťii. Vždycky ji překvapilo, jak se Narahari dokáže ovládat. Inu ovšem - má-li ovládat celou zemi, musí ovládat sám sebe...

„Dám ti všechno, ale v pravý čas,“ omlouval se.

No jistě, pomyslela si Kiasťia, „Je dost relativní, co je pravý čas,“ odpověděla. Má se mu svěřit? I když ví, jaká bude jeho reakce? Ale co... „Narahari... vím, že řekneš, že jsem šílená... ale opravdu toužím ještě po jednom dítěti...“

Král se zamračil a nevěřicně kroutil hlavou, „Kiasťie, to je opravdu šílené. Ale chápu, že ženy mají na některé věci krátkou paměť. Tak mi tedy dovol připomenout ti, že jsi málem zemřela. Na to jsi zapomněla? Já tedy ne!“

„Já vím... nechci být nevděčná a chamtivá...“

„...tak nebuď! Děkuj bohu za to, co máš - a že toho máš dost. Co by za to dali jiní? Jen se podívej na svou sestru - jí bůh nepožehnal ani jedním dítětem!“

Kiasťia zírala do tmy. Narahari se trochu uklidnil a pevně ji obejmul.

„Já tě chápu,“ promluvil po chvíli, „ale opravdu to není rozumné...“

Kiasťia beze slova přikývla. Po chvíli pravila, „Attirovi bude brzy šest let, napadlo mě, že bychom mohli na oslavy pozvat mého otce - přeci jen je to rodina...“

Narahari vzdychl, „Opravdu máš ten pocit? Kolikrát jsme ho už zvali a nikdy nepřijel. Vždy byl velmi zaneprázdněn..!“

„Měj pro něj pochopení, je to starý zatvrzelý muž...” snažila se ho omlouvat Kiastia, „myslela jsem, že až se vrátíš a já pojedu navštívit svou sestru, mohla bych se zastavit i v Elónii...když ho pozvu osobně, třeba přijede...”

„Jak myslíš,” odpověděl neutrálně Narahari, „Je to tvůj otec. Jen si od toho prosím nic neslibuj a nebuď zklamaná.”

Ještě dlouho seděli v objetí, než se šli uložit ke spánku.

Těch pár dní, kdy Narahari odjel do Idackého království, pro Kiasii znamenalo více volného času, protože většina vládních záležitostí byla odložena do doby, kdy se vrátí. Trávila tedy více času s dětmi, což bylo velmi osvěžující. Jejich přímocarost, bezpříčinná radost a důvěra působily jako sprška oživujícího nektaru. Kiasia se v ty dny mnohem více smála a mnohem méně přemýšlela. Vzpomínala na své vlastní dětství a to ji o to víc utvrzovalo v tom, že by měla jet navštívit otce a bratra v Anile.

Malí princové se nejraději ze všeho poštuchovali, závodili v běhu a bojovali proti sobě. Kiasia jim ve své přítomnosti dovolila používat pouze dřevěné meče, ačkoli Attir už běžně cvičil s mečem skutečným. Častokrát si také chlapi hráli na krále - tato hra byla velmi jednoduchá a spočívala v tom, že si Attir sedl na stoličku a Mitu se mu klaněl a přinášel dary v podobě ovoce a kokosových koláčků, které bůhvíjak obstaral v kuchyni. Nutno říci, že Attir byl velmi dobrý král, jelikož svým poddaným stále žehnal a povzbuzoval je sladkými a moudrými slovy. Přes všechnu komičnost královna musela uznat, že není nadto připravovat se už od dětství na to, co budete v dospělosti vykonávat. Tarini se do královských her moc nezapojovala, její pozornost vždy brzy upoutalo něco zajímavějšího jako třeba velký motýl, lístek spadlý na zem, hromada kamínků nebo kamínek osamocený, ke kterému musela hromadu teprve dodělat. Kolikrát Kiasii ale překvapilo něco, co Tarini řekla - něco tak hrozně dospělého a vážného a mimo dětské vnímání - jen tak mimochodem, buď nějakou poznámku, nebo otázku, která nečekala na zodpovězení.

Když takto někdy promluví, jako by se toho lekla a potom je opět tak dětská a průzračně bezstarostná. Pak jí ale přes čelíčko opět přeletí závan nepříjemného dospělého světa a to ji rozlítostní. Chvíli si hraje, pak se zastaví a podívá se na hračku jako by to nebyla hračka, ale skutečný objekt velkého světa, dívá se na ni a přemýšlí – nad čím asi? Kiasia by ji chtěla ochránit, ale cítí, že nemůže, že před ní nelze schovávat svět, který se jí vyjevuje sám. Zatím je ale našťestí mámina náruč spolehlivým lékem na všechny chmury.

„Mami, on mě chce popravit!“ přiběhl ke královně Mitu a schoval se za ni před Attirem, který za ním rozvážně krácel.

„Popravit? Proč?“

Attir došel k nim a vážně pravil, „Protože je to zločinec. Už podruhé ukradl svému sousedovi kozu!“

„To snad není tak velký zločin, aby si zasloužil trest smrti, nemyslíš?“ pohládila Attira po hlavě Kiasia.

„Hm,“ zamračil se princ, „dostane ještě jednu šanci. Tak pojď do žaláře, ničemo!“ vytáhl bratříčka zpoza máminy sukně a odvedl ho do žaláře – nejspíš za první trnitý keř.

Kiasia se smála, zároveň si ale připomněla trestání skutečných zločinců a to, jak to nemá ráda. Nejraději má, když král udělí zločinci milost. Ale co naplat – zlo musí být potrestáno, obzvlášť pokud se ho někdo dopouští opakovaně. Však kde končí milosrdenství a začíná hloupost?

Tarini si ani nevšimla dramatu, které se právě odehrálo, a dál si žila ve svém malinkém světě, zrovna tančila s nějakými neviditelnými přítelkyněmi a usmívala se u toho jako hvězdička.

Být matkou je tak zvláštní věc. Tak přirozená jako dýchání a přitom tak těžká. Ta lehkost je možná obrana před pochopením toho, že je to role natolik zodpovědná, že jejím špatným zvládnutím může člověk napáchat tolik škody, nenapravitelné škody. Kiasťia o tom často přemýšlela. Mateřství jí především pomáhá poznat sama sebe, učit se, a to, co už ví, předat dětem. Tolik toho ještě neví. Možná má prostě málo dětí...

Král Umit byl skutečně rád, že se opět shledává se svým přítelem Naraharim. Vídali se zřídka a to byla škoda. Hodně věcí se měnilo – děti se rodily, rostly, staří králové odcházeli a noví přicházeli. V rychle se měnícím světě je přátelství někdy spíš jen záležitostí vzpomínky v srdci než fyzické přítomnosti. Ať tak či onak, hlavně že je.

První kroky králů vedly na neformální procházku zahradou, ale i takové příjemné prostředí nedokázalo zabránit tomu, aby se hovor rychle nestočil k rozebírání politické situace.

„Mitarské království se nějak povážlivě rozpíná,” zadumaně nadhodil Umit.

Narahari se ušklíbl, „Pokud se bude ještě dál nafukovat, jistě ve své nadutosti praskne...”

„Inu, to bychom si asi všichni přáli, nicméně zatím to tak nevypadá.”

„Bohužel. Largus už dobyl další část jižního Uzutska a zdá se, že má v plánu pronikat dále na jih,” konstatoval s kamennou tváří Narahari.

„Je to trochu riskantní, ale očividně mu to stále vychází,” nevěřicně kroutil hlavou Umit.

„Nezastaví se dobrovolně, to asi nemůžeme čekat. A nedělám si iluze, že by jeho cílem nebylo dostat se až do Terakie.”

„Počítáš tedy s tím?”

„Nemohu s tím nepočítat.”

„Nepříjemná situace...” zamračil se Umit, „Víš, že na mou pomoc se můžeš v případě potřeby spolehnout.”

„Za to ti děkuji a vážím si toho. Budu se ale muset snažit získat ještě nějaké geograficky bližší spojence. I když se mi nechce věřit, že by se kdy k Terakii dostal...”

Umit pokýval hlavou, potom se usmál a otočil list, „Jinak ale vypadáš dobře, králi. Zdá se, že jsi spokojen.”

„Bůh mi dává mnohá požehnání,” pokorně sklonil hlavu Narahari.

„Stálo to tedy vše za to?”

„Co máš na mysli?”

„Ale - válka o Anursko, elónská princezna, rozlícení Larguse...”

„Largusovi jsem nic neudělal,” opáčil Narahari.

„Ale no tak,” zatvářil se Umit skoro otcovsky, „nebyla snad Kiasta jeho snoubenkou?”

„Válka o Anursko byla nutnost... a Kiastia je to nejlepší, co mě potkalo.”

„Vidím, že ji stále miluješ.”

„Ano, dokonce čím dál víc. Někdy mě to až děsí.”

„Proč?” divil se Umit.

„Nevím, snad se víc bojím, aby se jí nic nestalo, cítím mnohem větší závazek...a někdy si říkám, jestli si vůbec jako král mohu takové city dovolit.”

Umit ho poplácal po rameni, „Jsem za tebe rád. I když pravda - v jednu chvíli jsem se těšil myšlenkou, že budeš můj zeť. Podívej na mou nejstarší dceru - té moje holčičce už je sedmnáct! Princezna na vdávání.”

„Najdeš jí někoho mladšího,” smál se Narahari.

„Ech, přijdeš si starý, příteli? Ale pravda, i já si ve třiatřiceti přišel starý. Zato po čtyřicítce se cítím věčně mladý!” rozhodil Umit ruce. „Ale vypadá to, že princ Muar bude hledat další manželku. Princezna Omika mu zatím dítě nedala...”

Narahari na to nic neříkal. Snad přeci jen cítil jakousi sounáležitost s Kiastiinou sestrou.

Chvíli se jen mlčky procházeli. Umit potom začal nahlas přemýšlet.

„Poslední dobou slychám hodně o tom, že je svět příliš rozdroben na malé státy a královstvíčka a že by se měl sjednotit.”

„Slyšel jsem o tom,” zadumaně odpověděl Narahari, „ale podle mě je to nesmysl. Proč bychom se měli uměle sjednocovat? Copak doposud nefungovalo zřízení, které tu bylo po staletí? Vždyť kdo dokáže vládnout celému světu? Jako by nebylo dostatečně těžké dobře spravovat jedno království.”

„Ano, jistě. Ale v případě sjednocení by se zabránilo válkám.”

Narahari kroutil hlavou, „Formálně nás mohou sjednotit, ale copak se nebude každý dál cítit jako obyvatel své vesnice? Copak člověk zahodí svou kulturu, jazyk, odsekne své kořeny a bude se vzhlížet v nějaké neuchopitelné sjednocené říši? Nedovedu si představit, jak by to fungovalo. Nebojovalo by se mezi státy, ale bojovalo by se uvnitř státu. Rozdíly mezi námi nelze smazat. Jsou skutečné. Nejsou špatné, ale existují.”

„Také si to nedokážu představit – jeden panovník, jedna státní správa, jeden jazyk...”

„Možná čistě hypoteticky, s opravdu velkou představivostí – mohlo by to být možné pod vedením opravdu osvíceného, silného, moudrého panovníka... ale kdo by to byl? Myslím, že by bohatě stačilo, aby se jednotlivé státy respektovaly, neútočily na sebe a snažily se zajistit blaho pro své obyvatele, aby se všichni panovníci postarali o to, aby jim svěřený kus země vzkvétal. Pak mohou všichni žít v míru pod vládou jediného vládce – boha.“

Umit pokýval hlavou, „Jednota v odlišnosti.“

„Respekt – u něj vše začíná i končí.“

„Inu, snad se Largus nesnaží být tím sjednotitelem, na kterého nikdo nečeká,“ uzavřel Umit.